

Historia 5

Cel: następstwa Unii Polski z Wielkim Księstwem Litewskim, dokonania w dziedzinie polityki wewnętrznej Jagiellonów.

NaCoBeZu:

- uczeń zna pojęcie tolerancja religijna
- uczeń rozumie, jak funkcjonowały szkoły średniowieczne
- uczeń potrafi opisać ołtarz Wita Stwosza
- uczeń zna postacie Jana Długosza i Mikołaja Kopernika.

Temat: **Polska i Litwa w XV w.**

Tolerancja religijna- zaczęła się rozwijać w Polsce od XIV w. , na nasze ziemie sprowadzali się ludzie z różnych stron i wyznawali różne religie. Gdy Kazimierz Wielki podbił ziemie z ludnością prawosławną pozwolił im nadal wyznawać swoją religię, tak też było w stosunku do Żydów, czy muzułmanów- jedynie pogan nawracali duchowni słowem i przykładem na chrześcijaństwo. To poszanowanie cudzych wierzeń i kultur nazywamy tolerancją religijną.

Średniowieczne szkoły- przy parafiach były szkoły parafialne dla chłopców, kształcono ich na księży. Uczono ich czytania i pisania po łacinie, matematyki i śpiewu.

Wyższy poziom to szkoły katedralne przy katedrach- tam się uczyły dzieci rycerzy, szlachciców i kupców nie tylko na księży, ale też by później prowadzić interesy.

Niemiecka ilustracja z początków XVI w. ukazuje świecką szkołę miejską. Takie szkoły zaczęły powstawać pod koniec średniowiecza. Chodzili do nich głównie synowie kupców. Uczyli się przedmiotów praktycznych, takich jak rachunki i podstawy prawa.

Ołtarz Wita Stwosza- niemiecki rzeźbiarz spędził w Krakowie prawie 20 lat i w Kościele mariackim wykonał drewniany ołtarz Zaśnięcia Najświętszej Marii Panny- wykonywał go 12 lat (od 1477r.do 1489r.). Obejrzyj ten ołtarz na filmie pod linkiem :

<https://www.youtube.com/watch?v=zAtG3---8sw> Kościół Mariacki i Ołtarz Mariacki Wita Stwosza, Kraków 2010

Uniwersytet w Krakowie- Akademia Krakowska kształciła w dziedzinie astronomii, matematyki i geografii, kształciła też prawników, lekarzy i teologów. Była wyjątkowa, bo studiować tam mogli chłopcy z każdego stanu, nawet syn mieszczanina czy chłopca. Było wielu cudzoziemców. Na tej Akademii wykładał Paweł Włodkowic, który bronił Polski w sporach z Krzyżakami. Studentem był też Jan Długosz – kronikarz polskiego średniowiecza, który był historykiem i napisał po łacinie „Roczniki, czyli kroniki sławnego Królestwa Polskiego” opisujące dzieje Polski. Akademię Krakowską ukończył Mikołaj Kopernik – to on udowodnił, że Ziemia i inne planety krążą wokół Słońca.

Notatka do zeszytu:

1. **W średniowiecznej Polsce i Litwie była tolerancja religijna- szanowano inne wyznania.**
2. **Szkoły**
  - a) **Parafialne**
  - b) **katedralne**
3. **Akademia Krakowska**
  - **wykładano po łacinie**
  - **słynna w dziedzinie matematyki, astronomii i geografii**
  - **kształciła prawników, lekarzy, matematyków**
4. **Wielcy uczeni:**
  - **Paweł Włodkowic- prawnik**
  - **Jan Długosz- historyk, kronikarz**
  - **Mikołaj Kopernik – astronom**

Pozdrawiam

Iza Wróblewska